

V prvem razdobju je Zelena jama nastala v glavnem kot železničarsko naselje, v katerem so se na razmeroma osamljeno mestno obrobje, v neprijazno bližino nekaterih industrijskih obratov, med gramoznice in umikajoče se njive naseljevali ljudje določenih poklicev...« in ki so mu »ločenost... in razlike v odnosu do mesta in nekaterih drugih, starejših in zato tudi po svoje izoblikovanih predmestnih naselij dajale poseben ton« (str. 128). Za drugo razdobje, med obema vojnama, je značilen prodor neželezničarskih poklicev, predvsem delavcev iz starejše, vzhodne ljubljanske industrijske četrti, pa tudi že nameščencev in intelektualcev, pri čemer pa se Zelena jama gradbeno le malo razširi, prevsem pa ne izgubi svoje fiziognomije naselja s povečini prtiličnimi hišami. Tretje razdobje, po osvoboditvi, pa označuje razen pojemajoče socialne diferenciacije in vključevanja v sodobni življenjski način tudi sprememba v fiziognomiji, predvsem vključitev stanovanjskih blokov v staro prtilično naselje.

Naj za zaključek ponovim: Kremenšek je s svojo študijo dal tudi nam geografom ne samo pobudo, ampak kar dober pouk. To velja na splošno, še posebno pa glede upoštevanja fiziognomskih elementov v proučevanju naselij. Imam vtis, da je v tem Kremenšek bolj geografski od marsikaterega današnjega geografa pri nas in drugod, ki na te elemente le prerad pozabi ali pa jih nameroma omalovažuje in potiska ob stran, pri tem pa morda celo preveč sili na področja, ki jih vsaj nič manj uspešno lahko opravi sociolog ali — kot je lepo dokazal Kremenšek — celo etnolog.

Svetozar Ilešič

Krajša poročila

Igor Vrišer, Mala mesta v SR Sloveniji. Problemi njihovega obstoja in nadaljnjega razvoja. Inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani. Interna publikacija, razmnožena na Zavodu za statistiko v Ljubljani v 50 izvodih. Strani 169, 22 kart in grafikonov, 40 tabel, dodatni zvezek s prilogami (tabelami), strani 32. Izdelavo raziskovalne naloge je financiral Sklad Borisa Kidriča.

Da uvrščamo poročilo o Vrišerjevi študiji o malih mestih v Sloveniji med »Krajša poročila«, nikakor ni znak podcenjevanja. Nasprotno, delo po svoji izredni tehnosti, po novih metodoloških prijemih in po rezultatih, nadvse pomembnih ne samo za geografijo naših malih mest, temveč za geografijo vse naše urbanizacije in suburbanizacije ter celotne regionalne strukture zasluži in bo nedvomno tudi doživelo nadpovprečno pozornost. Zaenkrat se ga dotaknemo samo s kratkim poročilom pač iz razloga, ker je izšlo samo v 50 izvodih, več ali manj za interne namene, in ker pač doslej skoraj ni bila navada, da strokovne revije poročajo o publikacijah takega značaja. Če smo torej prelomili to pravilo, želimo s tem samo podčrtati izredno pomembnost razprave, hkrati pa izrazito obžalovanje, da se, pač zaradi pomanjkljive in premalo prožne organizacije našega znanstvenega tiska ni našla takoj možnost, da izide v dokončni, javnosti dostopni obliki. V prepričanju, da se bo to naknadno kmalu zgodilo in da bo takrat razprava vzbudila v strokovnem tisku širši odmev, se omejujemo zdaj le na kratko beležko o njem. V njej bi pa le radi poudarili, da razprava ni bogata samo po svojih konkretnih izsledkih, ko nam po vseh merilih ki jih uporabljamo, pokaže, kako so ravno naša mala mesta poleg dveh velikih (Ljubljane in Maribora) najmočnejši, vsaj polovičen nosilec naše urbanizacije, kako nam pri tem manjka srednjih mest, kako je vse to izraz za Slovenijo tako značilne in malokje drugje izoblikovane »suburbanizacije in kako nas to dejstvo postavlja pred dilemo, ali naj to svojo »lastno pot v urbanizacije« še naprej dopuščamo in jo celo »institucionalno« podpiramo, ali pa poskušamo odpreti vrata bolj zgoščenim urbanizacijam v srednje velika mesta ali somestja, če že ne popolni zgoščitvi v »metropolitansko področje«. Razen po tej svoji vsebinski strani pa je razprava zelo pozitivna tudi v metodološkem pogledu: ne samo zaradi splošno okrepjene uporabe sodobnih kvantitativnih metod, temveč zaradi poskusov čim kompleksnejših kvantitativnih ocen »urbanizacije«, »družbenega pomena mest« in s tem tudi opredelitve mestnih »funkcij«.

Maks Wraber, Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens. Vegetatio Acta Geobotanica, Organe officiel de l'Association internationale de phytosociologie. Vol. XVII, Fasc. 1-6, The Hague 1969, str. 176-199, s karto fitogeografske razčlenitve Slovenije v prilogi.

Delo, ki je bilo nagrajeno z nagrado Sklada Borisa Kidriča za leto 1969, je pokus najizrazitejšega zastopnika fitosociološke in vegetacijskogeografske smeri med našimi botaniki podati, v glavnem na osnovi svojih lastnih dolgoletnih raziskav, vegetacijskogeografsko regionalizacijo Slovenije, tako potrebno tudi nam geografom. Avtor razdeli Slovenijo na šest vegetacijskih področij: alpsko, dinarsko, submediteransko, subpanonsko, preddinarsko in predalpsko. V zadoščenje nam